

Autism hos små barn: Betydelsen av tidig screening och behandling

Maria Råstam, Nils Haglund, Karin Källén, Sven-Olof Dahlgren

Barn och ungdomar med autism och Aspergers syndrom behöver stöd från anhöriga och samhället långt upp i vuxna år. Studier visar att tidiga insatser har betydelse för hur det går på sikt. Vi vet att många flickor missas. En registerstudie gjord i Malmö visade att barn födda av kvinnor från utomeuropeiska länder hade en högre frekvens än förväntat av autistiskt syndrom men signifikant lägre förekomst av mildare former av autism. Detta väcker misstanke om att man missar den mildare formen av autismspektrumstörningar hos vissa utlandsfödda. Utifrån dessa data ämnar vi undersöka om screening på BVC med fokus på observation av barnet kan bidra till att autismspektrumstörningar hos små barn upptäcks tidigare, och då särskilt de med mildare former av autism, flickor och barn till föräldrar med ursprung från utomeuropeiska länder.

Inom Malmö stad finns totalt 17 BVC-enheter varav 7 idag bedrivs i privat regi. Tillsammans ansvarar dessa enheter för uppföljning/kontroll och stöd till ca 4000 födslar/år (2009). Barnhälsovårdens basprogram omfattar ett flertal besök hos läkare och sjuksköterska under första levnadsåret. Utvecklingsbedömning sker från andra levnadsåret vid 18 mån, 30 månader, och 4 års ålder.

Vår studie pågår under 18 månader från hösten 2010 och omfattar 6000 barn. Syftet är att hitta barnen tidigt i samarbete med BVC-sköterskor och BVC-psykolog. Ett observationsschema för tecken på autism vid 30 månaders ålder kompletterat med ett utvärderat autismspecifikt frågeformulär används vid screening. BVC remitterar till utredning på barnneuropsykiatriskt team på BUP innan barnet fyllt 3 år. Barn som får diagnos inom autismspektrum bör därmed kunna få habiliterande insatser från 3 års ålder. Vid den neuropsykiatriska utredningen kommer särskild vikt att läggas på barnobservation.

Samma år startar en behandlingsstudie med små barn med autism och Aspergers syndrom utifrån en strukturerad manual för intensiva insatser inom ramen för barn- och ungdomshabiliteringen. Gruppen ska omfatta 30 barn inom Barnhabiliteringen Region Skåne med diagnostiserad autism före 3,5 års ålder, 30 barn diagnostiserade efter 4 års ålder. För- och efterbedömningar kommer att genomföras av oberoende bedömare. Kontroller utgörs av 30 barn diagnostiserade med autism under samma tidsperiod som inte deltagit i denna behandlingsform. Efter avslutat tvåårigt behandlingsprojekt gör en oberoende bedömare en bedömning av barnet, och efter ytterligare 2 år görs uppföljning med ny bedömning.